

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נג.

עין משפט
נר מצוה

קסח א מ"י פ"ה
המלות שמיטה
ה' ה סג עין סג
טו"ש"ע י"ד סמ"ז ט סע"ג
ג:
קסח ב ג מ"י שם הלכה
ד טו"ש"ע שם ספ"י
א:
קסח ד ד מ"י שם הל"ז
טו"ש"ע שם ספ"י ו:
קסח ו מ"י שם טו"ש"ע
שם ספ"י ז:
קסח ז מ"י שם טו"ש"ע
שם ספ"י ח:
קע ח מ"י שם הל"ח
טו"ש"ע שם ספ"י י:
קעא ט מ"י שם הל"ט
טו"ש"ע שם ספ"י
יג:
קעב י ב מ"י שם
הל"ח טו"ש"ע שם
ספ"י ט:

שיטה מקובצת

אן בדרכי רבינו מינה
בדורות ממנו ואפי' הכי
עוף הדין הוא: ב רוב
אירות דורסין כלומר
אע"ג דרוב אירות דורסין
קום לן שכל הדורס:
ג לדרסה באחרוניו וגי' ב
ג"א לדרסה אחרניא:
ד לספק דרסה דאוקמה
אחזקה:

רבינו גרשום

שאר עופות טמאין.
כלומר דרסה הנק חזוין
במתניתין שאר עופות
טמאין יש להן דרסה:
לאפוקי רגל דלא כלומר
של אחריו: אלא מדעת.
כלומר שדעתו לדרוס
אבל שלא מדעת אין
חשוב דרסה: קמ"ל בהדי
דשליף שדי ויהירא. כלומר
בהדי דשליף ידו מכהמה
ובהדי דשליף כבר (ככר)
ידו מתה: אוקי תורא
אחזקה. כלומר ואין
חוששין: ולא אמרן אלא
צפורין. כלומר שנמצא
צפורין בבב של אחד
מהן ולא ידעי אי נתחבך
אי ארי דרט נשפט
צפורין דאין חוששין
לספק דרסה. אבל מקום
צפורין כו כלומר אם
נמצא מקום צפורין על
גבו דראי חיששין: אלא
בלחה כלומר שהצפורין
לחה דאמרי' אי דרסה
הוה והצפורין לחה לא
הוה שימטמט אלא דראי
בכחל נתחבך: והוא
דקימין בדרא דסחופיה.
כלומר דקימין בשורת
אצבעותיו: ספק על ספק
לא על. כלומר ספק על
זאב בין בהמות ספק

יש דרוסה לחתול או לאו כו'. הרב ר' יצחק צ"מ מפרש דכל
הנך צעיות הוי צממה וזמנין דפעם ראשונה היה עוסק בעופות
ושאלו אם יש דרוסה לחתול והשיב לו רב אפילו לחולדה יש דרוסה
ושזו היה עוסק באימרי רבצני ושאלו אם יש דרוסה לחולדה אם
לאו והשיב לו אפילו לחתול אין דרוסה

ושזו היה עוסק בגדיים ועלאים ושאלו
חולדה וחמול יש להם דרוסה או לא
וא"ל לחמול יש דרוסה ולא לחולדה
וכן היה מפרש ההיא עובדא דשבת פ'
תולין (דף קלח. ושם ד"ה בעא) גבי כילה
מהו אמר לו אף מטה אסורה מטה
מהו א"ל אף כילה מותרת כילה ומטה
מהו א"ל כילה אסורה ומטה מותרת
ולא קשיא כו' ועוד י"ל דכל הנך הוו
צפעס אחת צמחלה שאלו יש דרוסה
לחמול או לאו א"ל אחת שזאל סמס
יש דבר שאף לחולדה יש דרוסה והדר
צעי מיניה אם לחולדה יש דרוסה בכל
מקום וא"ל אף לחמול פעמים שאין
דרוסה והדר צעי מיניה כיון דזה
זה פעמים יש דרוסה ופעמים שאין
דרוסה שיש הן או לאו אמר לו יש
דבר דלחמול יש דרוסה ולחולדה אין
דרוסה וכענין זה יש לפרש ההיא
דשבת: שאר עופות טמאים
יש להן דרוסה או אין להן דרוסה.
הך דרוסה היינו דשדי זיהריה
כי שליף ואין זה כי ההיא דלקמן
(טז.) דכל עוף הדורס טמא דהוי
מסימני עומאה ולא צמחלה ליה הכא
אלא בעופות טמאין אבל פשיטא דאין
דרוסה לטהורים: ובא מעשה
דפני חכמים ואמרו יש דרוסה.
וא"ת ולישני ליה דהכא רחל קטנה
היתה ורצ כהנא אימרי רבצני
וי"ל דא"כ מאי איירא דנקט רב כהנא
שועל אפילו חמול נמי:

ובא מעשה לפני חכמים ואמרו אין
דרוסה. וא"ת ולישני ליה

דהכא רחל גדולה היתה וכן משמע
מדלא נקט טלה וי"ל דא"כ לא הוה
רב דימי משמענו שום חדש צהלי
מעשה לאפילו לחמול אין דרוסה
רבצני: קא משמע דן דההדי
דשליף שדי ויהירא. יש שטענין
להתיר לשחוט כשהנך שוכב ע"ג
העוף ולא הסיק רגליו עדיין דלכתי
לא שליף ולא שדי ציה זיהריה וספור
לעשות כן דכשהנך רודף אחר העוף
ולוכדו מכהו כמה פעמים צרגליו
זרסין ושליף כמה זמנין: ר"ב אירות
דורסים. וא"ת אפילו אם תמצא לומר
לצפורין זה מחמת חיבוך אחת מ"מ
אפילו צשאר שזורים שאין צהס לפורן
היה לנו לחוש כיון דרוב אריות שזין
השזורים דורסין וצמקמן נמי דקאמר
אזי' אלל מקום צפורין חיששין למה
לי מקום צפורין כלל ואומר ר"ת דהכי
פירושו רוב אריות דורסין כלומר
לאויין לדרוס שזן צריאס ודורסים
ומעוטן חולין ואין דורסים ורוב
אריות הדורסים שזס צריאס אין
איהדי

אף לחולדה. שהיא קטנה הימנו יש דרוסה וכו' לחמול: אף
לחמול. שהוא גדול אין דרוסה וכו' לחולדה. ולקמיה מתרצין לה:
באימרי רבצני. צמחמה דקה ס"ל אין דרוסה לחמול כדאמר רב
לעיל (דף נב.) צמחמה מן הזאב ולמעלה: בגדיים ועלאים. דקיס
מאל: שאר עופות טמאים. מוח מן
הגס והנך: והא אן סג ודרוסה
הנך צעוף הדק. מכלל דשאר עופות
אפילו צעוף הדק לא: דרבצני
מיניה. א"זאפ"ה עוף הדק הוא:
ציה היני. שס מקום: ציה. שהכחו
צידו: רגל. אחרונה: אלל שן לא.
לחין ארס החיה צעיניה: שלא
מדעת. דכיון דשלא מדעת נפל כגון
מן הגג על הצמחמה אע"פ שנתקעה
לפרנו צגצה אין משליך צה ארס:
לאחר מיסה. קס"ד שמת הארי
ואחר כך נפל על הצמחמה: דדייס.
מחיים ולא הספיק לשלוח לפרנו
ממנה עד שפסקו את ידו ומיתה
דקאמר מיתה האבר שנתחך:
דשליף. כשחורן ומולאי לפרנו מגצה:
ונמצאם לפורן. (ה) ולמשה צג: רוב
אריות דורסין. כלומר א"זאפ"ה
שכרוב אריות דורסין וקיס לן שכל
הדורס אין לך אחד צהן שמשמט
לפרנו: נסחך. השור וצפורין זו
בכחל היתה: רב לטעמיה. לקמן:
מקום צפורין. שלא נשמט ולא נמצא
שם הצפורין אלא עקומה ומכחה
ניכרת צשור: לה. שהיה צה דס:
עצירה דמשמטמט. ושמה דרס:
צדרא דסחופיה. שעומדות צג
השור כסדר שהן סדורות ציד הארי:
אימר כהנא. והא אמרינן אין
דרוסה לכלל דאין לו ארס: על
ארי צעיניה ויש צס: שלמה שוי.
עשה שלום עמהם כדק כמה חיות
שעשות מרבות וגלות עם צני ארס
וצממות ואין מוסיקין: נה ריפסיה.
צהני ולא חיששין לדרסה צחארייני:
מעואי. נוהס: מקרקרין. גועות.
לשון צעקת ארי לחוד ולשון צעקת
כל צממה לחוד כמו צלשון עצרית
נוהס לאריי' וגועה לצוריס) וערוג לאילי'
וחל לטוס' וצפורין לעופות) ומחן לכלבס):
אהדי

יש דרוסה לחתול או אין דרוסה לחתול א"ל
אף לחולדה יש דרוסה יש דרוסה לחולדה
או אין דרוסה לחולדה א"ל אף לחתול אין
דרוסה לחתול ולחולדה יש להן דרוסה או
אין להן דרוסה א"ל לחתול יש דרוסה לחולדה יש
אין דרוסה ול"ק הא דא"ל אף לחולדה יש
דרוסה בעופות הא דא"ל אף לחתול אין
דרוסה באימרי רבצני הא דא"ל לחתול יש
דרוסה לחולדה אין דרוסה בגדיים ועלאים
בעי רב אשי שאר עופות טמאין יש להן
דרוסה או אין להן דרוסה א"ל רב הלל לרב
אשי כי היוינן בי רב כהנא אמר שאר עופות
טמאין יש להן דרוסה והאנן תנן ודרוסת הנין
בעוף הדק דרוסת הנין בדכוותיה ואינך
בדוטרמ מינייהו ואיכא דאמרי' דרוסת הנין
ברבצי' מיניה ואינך בדכוותיהו אמר רב
כהנא משמיה דרב שימי בר אשי אין
דרוסה לשועל איני והא כי אתא רב דימי
אמר מעשה ודרס שועל רחל במרחץ של
בית דיני ובא מעשה לפני חכמים ואמרו יש
דרוסה אמר רב ספרא ההיא חתול הוה איכא
דאמרי' אמר רב כהנא משמיה דרב שימי בר
אשי בייש דרוסה לשועל איני והא כי אתא
רב דימי אמר מעשה ודרס שועל רחל
במרחץ של בית דיני ובא מעשה לפני
חכמים ואמרו אין דרוסה אמר רב ספרא
ההוא כלב הוה אמר רב יוסף ג' נקמינן אין
דרוסה לכלב אמר אביי נקמינן אין דרוסה
אלא ביד לאפוקי רגל דלא אין דרוסה אלא
בצפורין לאפוקי שן דלא אין דרוסה אלא
לאפוקי שלא מדעת דלא אין דרוסה אלא
מחיים לאפוקי לאחר מיתה דלא אמרי השתא
שלא מדעת אמרת לא לאחר מיתה מיבעיא
לא צריכא דדרים ופסקיה ליריה מהו דתימא
בהדי דדרים שדי זיהריה קמ"ל בהדי דשליף
שדי זיהריה אמר רבה בר רב הונא אמר רב
ארי שנכנס לבין השוורים ונמצא צפורין בגבו של אחד מהן אין חוששין שמה
ארי דרסו מאי טעמא רוב אריות דורסין ומיעוטן אין דורסין וכל הדורס אין
צפרנו נשמטת וזאת הואיל וצפורין יושבת לו בגבו אימר בכוחל נתחבך אדרבה
רוב שוורים מתחככין ומיעוטן אין מתחככין וכל המתחבך אין צפורין יושבת לו
בגבו וזה הואיל וצפורין יושבת לו בגבו אימר ארי דרסו איכא למימר הכי ואיכא
למימר הכי אוקי מילתא אחזקיה הו"ל ספק דרוסה ורב לטעמיה דאמר אין חוששין
לספק דרוסה אמר אביי לא אמרן אלא צפורין אבל מקום צפורין חוששין
וצפורין נמי לא אמרן אלא לחה אבל יבשה עבדה דמשמטמט ולחה נמי לא אמרן
אלא חדא אבל תרתי ותלת חיששין והוא דקימא בדרא דסחופיה איתמר רב
אמר אין חוששין לספק דרוסה ושמואל אמר חוששין לספק דרוסה דכולי עלמא
ספק על ספק לא על אימא לא על ספק כלבא ספק שונרא אימא כלבא
על שתיק ואיתוב בינייהו אימר שלמא שוי קמע רישיה דחד מינייהו נח
מריחיה איהו קא מעואי ואינהו קמקרקרן בעותי קא מבעתי

ארי שנכנס לבין השוורים ונמצא צפורין בגבו של אחד מהן אין חוששין שמה
ארי דרסו מאי טעמא רוב אריות דורסין ומיעוטן אין דורסין וכל הדורס אין
צפרנו נשמטת וזאת הואיל וצפורין יושבת לו בגבו אימר בכוחל נתחבך אדרבה
רוב שוורים מתחככין ומיעוטן אין מתחככין וכל המתחבך אין צפורין יושבת לו
בגבו וזה הואיל וצפורין יושבת לו בגבו אימר ארי דרסו איכא למימר הכי ואיכא
למימר הכי אוקי מילתא אחזקיה הו"ל ספק דרוסה ורב לטעמיה דאמר אין חוששין
לספק דרוסה אמר אביי לא אמרן אלא צפורין אבל מקום צפורין חוששין
וצפורין נמי לא אמרן אלא לחה אבל יבשה עבדה דמשמטמט ולחה נמי לא אמרן
אלא חדא אבל תרתי ותלת חיששין והוא דקימא בדרא דסחופיה איתמר רב
אמר אין חוששין לספק דרוסה ושמואל אמר חוששין לספק דרוסה דכולי עלמא
ספק על ספק לא על אימא לא על ספק כלבא ספק שונרא אימא כלבא
על שתיק ואיתוב בינייהו אימר שלמא שוי קמע רישיה דחד מינייהו נח
מריחיה איהו קא מעואי ואינהו קמקרקרן בעותי קא מבעתי

צפורין נשמטת מהן וזו הואיל וצפורין יושבת לו על גבו וזאת היתה היתה חולה הארי חולה הוא ולא מחמת דרוסה צה לפורן זה לכלל אלא בכוחל
נתחבך והיה הארי שוכב אלל הכוחל ומחמת שנתחבך השור בכוחל וצרגלו של ארי נשמטה ממנו הצפורין וישבה לו על גבו ופרך אדרבה אע"ג
דרוב שוורים מתחככין מ"מ רוב שוורים אין מתחככין צמקום סרגל ארי מונחת שס שחשך לו לפורן על גבו ויש לתלות הפפורין צדריסת הארי
ואע"ג דרוב צריאס הדורסים אין לפורן נשמטת ומסקי דאיכא למימר הכי והכי ורצ לטעמיה דלא חיששין לספק דרוסה דן דאוקמינן
אחזקה קמייתא צחוקת שלא נרס:

(א) נכ"ש: צדריבני, וכן
גי' רל"ש ור"ן, (ב) נכ"ש
על זה תמצא צעירוקי ה.
ד"ה האמרי ר"ן, (ג) נכ"ש
מג: ויש מוס' ד"ה
קסבר, (ד) משלי חכ,
(ה) א"ב, (ו) תהלים מב,
(ז) ורמיה ה ט, (ח) ישעיה
י, ט (ט) שמות יא, (י) נכ"ש
מוס' יצמות לו, ד"ה א"ן.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ונמצא
לפורן תחובה נק כ"ה
כרס' שצולפת:

מוסף רש"י

נקיטין. מסורת מחזקתי
מנהג מרבוטתי וערובין
ה.

כל הדורס אין הצפורין נשמטת. הארי כל לאו דוקא וכן כל המתחבך צמקום אלא כלומר רוב דורסין רוב המתחבך:
צרקפא